

Silap Pissusaanut Nukissiuuteqarnermullu Ministeri Lykke Friis
Silap Pissusaanut Nukissiuuteqarnermullu Ministeriaqarfik
Stormgade 2-6
1470 København K

**Nunat tamat akornanni silap pissusaanut tunngatillugu isumaqatigiissut
naapertorlugu Kalaallit Nunaata pisussaaffii**

24. november 2009
Sagsnr. 2009-022363
Dok. Nr. 264440

Asasara Lykke Friis,

Postboks 1015
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 50 02
E-mail: govsec@gh.gl
www.nanoq.gl

Silap Pissusaanut Nukissiuuteqarnermullu Ministeriusimasoq Connie Hedegaard isumaqatigiissusiassami Kalaallit Nunaanniit pisussaaffiit suut tigusinnaanerigut pillugu arlaleriarluni apeqquteqartarpoq. Taamaattumik nuannaarutigalugu matumuuna oktobarip ulluisa 28-anni Københavnimi isumaqatigiissutigisarpur naapertorlugu 2013-imiit 2020-mut inuinnaat akornanni annikillisitsinissamat anguniagassanut Kalaallit Nunaata isummernera nassiuppara. Allakkiami ilanngunneqartumi 2013-imiit 2020-mut Kalaallit Nunaata gassinik silaannarmik kissatsitsisartunik aniatitsinermik annikillisitsiniarluni pisussaaffiit suut tigusinnaanera nassuiarneqarput. Allakkiaq Naalakkersuisunit akuerineqareerpoq.

Ilanngussami oqaasertaliunneqartut sapinngisamik annerunerpaatigut nunat tamat akornanni isumaqatigiissutissamat, COP15-ip nalaani Københavnimi isumaqatiginninniutigineqarlutik inissinneqartussat naatsorsuutigineqartumut ilanngunneqarnissaat uanga Naalakkersuisullu kissaatigaarput. Erseqqissaatigissavarali Kalaallit Nunaata akuersinissaa aatsaat Inatsisartunit inaarutaasumik akuerineqarpat atulersinnaammat.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta

Kuupik Kleist

2013-imiit 2020-mut gassinik silaannarmik kissatsitsisartunik aniatitsinerup annikillisinniarnernani Kalaallit Nunaata pisussaaffii

Nunani issittuni ullumikkut pinngortitami najukkatsinni inuiaqatigiillu akornatsinni silap pissusaata allanngoriartornerata kinguneri misigineqartalereerput.

Gassinik silaannarmik kissatsitsisartunik aniatitsinermik killilersuinissamut, tamannalu aqutugalugu nunarsuup kissakkiartorneranik annikillisitsinissamut nunarsuarmi inuiaqatigiit ataatsimut assigiinngiiaartunilli akisussaafeqarput. Gassinilli silaannarmik kissatsitsisartunik aniatitsinermik killilersuinarluni suliniutit inuiaqatigiinni, soorlu kalaallit akornanni aningaasaqarnikkut annertusaanissamut ineriartortitsinissamullu maannakkorpiaq pisariaqartitsinerup ineriartortitsivigineqarneranik unitsitsissanngilaq.

Kalaallit Nunaat gassinik silaannarmik kissatsitsisartunik aniatitsinermik annikillisitsinarluni arlalinnik imminut pisussaaffilerpoq. Kalaallit Nunaata pisussaaffiini FN-ip silap pissusaata allannguutai pillugit isumaqatigiissutaani tunngavissatut aalajangersarneqarsimasut malinneqarput (1992):

- *Kalaallit Nunaat, 2013-imiit 2020-mut inuiaqatigiinni inuinnaat akornanni gassinik silaannarmik kissatsitsisartunik aniatitsinermik 2007-imi aniatitanut naleqqiullugu 5 procentinik annikillisitsinissamut imminut pisussaattippoq. Inuiaqatigiinni inuinnarnut aatsitassarsiornermi suliat aammalu suliffeqarfiit immikkut ittumik annertuumik aniatitsisut, immikkut ittunik pisussaaffilerneqarsimasut ilaatinneqanngillat, tak. Imm. 3 aamma 4.*
- *Kalaallit Nunaat, 2013-imiit 2020-mut nukissiuutinik ataavartunik ineriartortitsinissaq pilersuinissarlu siunnerfigalugit aningaasaliissuteqartarnissamut imminut pisussaattippoq, tassanilu inuinnarnut innaallagissamik tunisassiornerup 60 procentia sinnerlugu 2020-mi nukissiuutinit ataavartunit pissarsiarineqarsinnaalissaaq.*
- *Kalaallit Nunaat, 2013-imiit 2020-mut nunat tamat akornanni piujuartussamik ineriartortitsinermut pitsaassuserititassat tunngavissallu naapertorlugit aatsitassarsiornermi sulianik ineriartortitsinissamut imminut pisussaattippoq, taakkunungalu Best Available Techniques (BAT) aamma Best Environmental Practices (BEP) ilaapput.*
- *Kalaallit Nunaat, 2013-imiit 2020-mut nunat tamat akornanni piujuartussamik ineriartortitsinermut pitsaassuserititassat tunngavissallu naapertorlugit suliffeqarfinnik immikkut ittumik annertuumik aniatitsisunik ineriartortitsinissamut*

imminut pisussaatiippoq, taakkunungalu Best Available Techniques (BAT) aamma Best Environmental Practices (BEP) ilaapput.

Inuiaqatigiinni inuinnaat

Inuiaqatigiit inuinnaat akornanni gassinik silaannarmik kissatsitsisartunik aniatitsisnermik 2007-imi aniatitanut naleqqiullugu 5 procentinik annikillisitsiniarnissamik Kalaallit Nunaat anguniagaqarpoq.

Kalaallit Nunaata 2013-imiit 2020-mut annikillisitsinissamik pisussaaffiit inuiaqatigiinni inuinnaat akornanni suliat ullumikkut ilisimaneqartut ilaatinneqarput. Tassalu maannakkut siunissamilu aatsitassarsiornik sulianit suliffinnillu aniatitsisunit allanit, taakkulu ataanni suliffissuarnit nukimmik annertuumik atuisunit gassinik silaannarmik kissatsitsisartunik aniatitsineq Kalaallit Nunaata annikillisitsinissamut pisussaaffiit ilaatinneqanngillat.

Naalackersuisut 2013-imiit 2020-mut sunniiniutissamik, inuiaqatigiinni inuinnarni gassinik silaannarmik kissatsitsisartunik aniatitsisnermik annikillisitsiniarnissamut pisussaaffimmut tapertaasinnaasunik atulersitsinissaq suliniutigissavaat. Tassani sunniiniutissat sisamaasut uku immikkut sammeneqassapput:

- Nukissiuutinik ataavartunik annertusaaneq, tassani pingaartumik erngup nukinga eqqarsaatigalugu
- Paasissutissiisarneq akitsuutillu ilusiligaaneramik allangortitsineq, silap pissusaanut iluaqutaasumik pissusilersornissamut tapertaasusaaq aqutugalugu inuuttaasut pissusilersortarnerinut sunniiniarneq
- Inissianik silamik mingutsitsinngitsunik nutaanik sanaartorneq isaterinerlu
- Aalisarnermi allangortiterinerit pitsanngorsaanerillu aqutugalugit gassinik silaannarmik kissatsitsisartunik annikillisitsiniarluni anguniagaqarfiusumik suliniuteqarneq.

Suliffissuarnik ineriartortitsineq

Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiit imminnut aquttuupput, tunngaviusumik nunap iluani aningaasaqarnikkut avataaniit tapiiffiunngitsumik pilersitsiniarlutik aningaasaqarnikkut ineriartortitsinissamik pisariaqartitsisuullutik.

Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut imminut napatissinnaanerulernissaa anguniarlugu, ataatsimoorussamik tapiissutit Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiuutitigut suliani isertitanit taarserneqarnissaat Danmarkip Kalaallillu Nunaata ataatsimut anguniagaraat. Uliamik, gassimik aatsitassanillu atuinermi, kiisalu suliffeqarfinit immikkut ittumik annertuumik aniatitsisunit isertitassaasinnaasut matumani pingaaruteqarluinnarput. Tamannalu aamma Kalaallit Nunaanni Namminersorneq pillugu Inatsimmi, kalaallit danskullu

Namminersornermut Ataatsimiititaliaannit ilusilerneqartumi, Kalaallit Nunaanni inuit taasitinneqarnerisigut taperserneqartumi, taamanikkut Inatsisartuusunit akuerineqartumi, aammalu Danmarkimi Folketingimit akuerineqartumi ersersinneqarpoq.

Aatsitassarsiorneq

Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornermi taamatullu ikummatissiassarsiornermi suliat ukiuni kingullerni annertuseriangaatsiarsimapput. Ineriartornerup nassatarisaanik ilaatigut aatsitassarsiorfiit nutaat arlallit ukiuni tulliuttuni ammarneqartussatut pilersaarutigineqarput, ilaatigullu uuliasiortut uuliamik ujarlerlutik Kalaallit Nunaata Kitaata avataani qillernerinik aalajangersimasunik amerlassuseqartunik ingerlatsiniarlutik.

Kalaallit Nunaat nunat tamat akornanni pitsaassuserititassat tunngavissallu pitsaanerpaat naapertorlugit aatsitassarsiornermi sulianik ineriartortitsinissamut imminut pisussaattippoq, taakkunungalu Best Available Techniques (BAT) aamma Best Environmental Practices (BEP) ilaapput.

Aatsitassanik ikummatissiassanillu tunisassiornermik ineriartortitsinermi avatangiisinik silallu pissusaanik illersuiniarluni nunat tamat akornanni iliuuserisassat pitsaanerpaat malinneqartussaagaluartut, ineriartortitsinermi gassinik silaannarmik kissatsitsisartunik aniatitsineq annertusisussaavoq.

Taamaattumik Kalaallit Nunaat 2013-imiit 2020-mut suliassaqarfimmi tassani annikillitsinissamik imminut pisussaaffilersinnaanngilaq.

Suliffeqarfiit immikkut ittumik aniatitsisut

Kalaallit Nunaanni pinngortitaq suliffeqarfinnik immikkut ittumik annertuumik aniatitsisunik inissiinissamut asseqanngitsunik periarfissiivoq, Kalaallit Nunaanni erngup nukinganik isumalluutit annertuut atorneqanngitsullu pigineqarmata.

Kalaallit Nunaata erngup nukinganik isumalluutit suliffeqarfinnut immikkut ittumik annertuumik aniatitsisunut atussavai, suliffissuit erngup nukinganik tunngaveqarluni ingerlanneqartut nukissiuutit allat, soorlu aamarsuit ikummatissallu nunap iluaneersut atorlugit tunisassiornermut sanilliukkaanni, gassit silaannarmik kissatsitsisartut killilimmik annertussuseqartut aniatittartussaammattigit.

Kalaallit Nunaat nunat tamat akornanni pitsaassuserititassat tunngavissallu naapertorlugit suliffeqarfinnik immikkut ittumik annertuumik aniatitsisunik, soorlu suliffissuarnik nukimmik annertuumik atuisunik, piareersaasarfiusunik akuiaasarfiusunillu

ineriartortitsinissamut imminut pisussaatiippoq, taakkunungalu Best Available Techniques (BAT) aamma Best Environmental Practices (BEP) ilaapput.

Suliffissuarnik immikkut ittumik annertuumik aniatitsisunik ineriartortitsinermi avatangiisinik silamillu illersuiniarluni nunat tamat akornanni iliuserisassat pitsaanerpaat malinneqartussaagaluartut, ineriartortitsinermi gassit silaannarmik kissakkiartortitsisartut aniatinneqartut annertusisussaapput.

Taamaattumik Kalaallit Nunaat 2013-imiit 2020-mut suliassaqarfimmi tassani annikillitsinissamik imminut pisussaaffilersinnaangilaq.